

Przedmiotowy System Oceniania z biologii w Zespole Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie

Opracowany w oparciu o następujące dokumenty:

- ⑩ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 stycznia 2018 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla czteroletniego liceum ogólnokształcącego, i pięcioletniego technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2018 r. poz. 467)
- ⑩ Rozporządzenie MEN z 22 lutego 2019 r. w sprawie szczególnych warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z 2019 r. Poz. 373)
- ⑩ Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie w tym zasady wewnątrzszkolnego oceniania.
- ⑩ Program wychowawczy szkoły

I. Cele oceny.

1. Informowanie uczniów oraz jego rodziców (opiekunów prawnych) o poziomie osiągniętych przez ucznia celów edukacyjnych i o postępach w nauce.
2. Poznanie przez ucznia własnych możliwości.
3. Pomoc w samodzielnym planowaniu rozwoju intelektualnego ucznia.
4. Motywowanie ucznia do wyťažonej pracy.
5. Stymulowanie rozwoju ucznia i motywowanie go do dalszego rozwoju.
6. Kształtowanie umiejętności samooceny ucznia.
7. Rozwijanie zainteresowań z zakresu biologii u ucznia.
8. Rozwijanie i wspieranie umiejętności i kreatywności ucznia.
9. Wyciąganie wniosków z dotychczasowej pracy ucznia i nauczyciela.
10. Określanie przygotowania i predyspozycji ucznia do dalszej nauki.
11. Umożliwienie nauczycielom doskonalenie organizacji i metod pracy dydaktyczno-wychowawczej.

II. Główne cele edukacyjne zawarte w podstawie programowej w zakresie podstawowym:

1. Pogłębianie wiedzy dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka.
2. Kształcenie rozumienia zjawisk i procesów wpływających na różnorodność biologiczną, także w kontekście ewolucyjnym.
3. Integrowanie wiedzy o zjawiskach i procesach zachodzących na różnych poziomach organizacji życia, prowadzące do wyjaśniania ich złożoności oraz zrozumienia relacji między organizmami, a także między organizmem a środowiskiem.
4. Przygotowanie ucznia zarówno do samodzielnego, jak i zespołowego rozwiązywania problemów badawczych.
5. Kształtowanie umiejętności krytycznej analizy wyników doświadczeń i obserwacji oraz formułowania wniosków.
6. Nabywanie umiejętności posługiwania się podstawowymi technikami laboratoryjnymi oraz poznawanie metod badawczych związanych z obserwacjami i doświadczeniami.
7. Rozwijanie umiejętności korzystania z różnorodnych zasobów wiadomości i krytycznego odnoszenia się do dostępnych źródeł informacji.
8. Zapoznanie ucznia z praktycznymi zastosowaniami nauk biologicznych.

III. Ogólne zasady oceniania szkolnego:

1. Oceny wystawione przez nauczyciela są jawne dla ucznia oraz jego rodziców (prawnych opiekunów).
2. Oceny z biologii są wpisywane do dziennika elektronicznego na bieżąco. W ciągu 3 tygodni prace pisemne powinny być sprawdzone, oddane do wglądu i omówione przez nauczyciela od dnia ich przeprowadzenia.
3. Wpisane oceny do dziennika elektronicznego jest równoznaczne z poinformowaniem ucznia oraz jego rodziców (opiekunów prawnych) o uzyskanej ocenie.
4. W każdym półroczu przewiduje się, co najmniej trzy oceny cząstkowe.
5. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia postawioną ocenę.
6. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace pisemne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia są udostępniane uczniowi lub jego rodzicom (prawnym opiekunom).
7. W ZSE przy zapisywaniu ocen cząstkowych dopuszcza się stosowanie plusów i minusów. Oceny śródroczne i końcoworoczne wystawia się pełnym stopniem wyrażonej skali.
8. Na podstawie opinii publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono trudności w uczeniu się.
9. Uczeń ma prawo do jednego nieprzygotowania do lekcji w ciągu półrocza, jednak musi to zrobić na początku zajęć. Zgłoszenie nieprzygotowania obejmuje prawo do zwolnienia z odpowiedzi ustnej, z zadania domowego i kartkówki. Nie zwalnia ono jednak z prac klasowych i sprawdzianów, których termin został wcześniej wyznaczony.
10. W przypadku niesatysfakcjonującej oceny, uczeń może ją poprawić w ciągu całego miesiąca od momentu jej otrzymania. Poprawić można każdą ocenę, (wyjątek ocena bardzo dobra). W przypadku uzyskania gorszego wyniku niż poprzedni będzie on również zapisany w dzienniku.
11. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i końcoworocznych największą wagę mają oceny z prac klasowych, kartkówki, odpowiedzi ustnej i ocena nauczyciela za całokształt pracy ucznia w ciągu całego półrocza
12. Uczeń obecny na lekcji, odmawiający odpowiedzi ustnej, pisemnej, pisanie kartkówki, sprawdzianu itp. otrzymuje ocenę niedostateczną.
13. Uczeń za brak pracy domowej otrzymuje ocenę niedostateczną. Jeżeli jest wykonana błędnie uczeń dokonuje jej poprawy na następne zajęcia.
14. Wszystkie prace pisemne są obowiązkowe. Uczeń nieobecny na pracy klasowej, sprawdzianie, teście, kartkówce : w przypadku nieobecności nieusprawiedliwionej ma obowiązek wykazać się znajomością materiału nauczania podlegającego ocenie na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły;

w przypadku nieobecności usprawiedliwionej – w ciągu 2 tygodni od powrotu do szkoły. W uzasadnionych przypadkach losowych termin ten może ulec wydłużeniu po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem. Jeżeli uczeń nie przystąpi do sprawdzianu/ kartkówki w podanym terminie otrzymuje ocenę niedostateczną z tego sprawdzianu/kartkówki.

15. Uczeń jeżeli korzysta w czasie prac pisemnych, sprawdzianów, kartkówek, odpowiedzi ustnych i innych form sprawdzania wiedzy z niedozwolonych przez nauczyciela pomocy stanowi podstawę dla nauczyciela do wystawienia oceny niedostatecznej.

16. Uczeń, który nie poprawił oceny w wyznaczonym przez nauczyciela terminie, traci prawo do jej poprawiania.

17. Uczeń ze stwierdzoną dysleksją ma prawo do wydłużenia limitu czasu na pisanie sprawdzianów, uczniowi ze stwierdzoną dysgrafią i dysortografią nie obniża się ocen z prac pisemnych za niski poziom graficzny pisma.

18. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% zajęć z biologii w półroczu/ roku, może być nieklasyfikowany na koniec półrocza/ roku szkolnego.

19. W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu zapowiedzianego sprawdzianu itp., jego termin zostaje przesunięty na pierwszą lekcję z daną klasą po powrocie nauczyciela do pracy.

20. Rodzice (opiekunowie prawni) są informowani przez nauczyciela o osiągnięciach edukacyjnych ucznia poprzez:

- ⑩ wpis w dzienniku elektronicznym
- ⑩ kontakty indywidualne osobiste i telefoniczne
- ⑩ wywiadówki
- ⑩ wgląd w efekty pracy ucznia (zapis oceny w zeszytcie, ocena na pracy pisemnej).

Terminy informowania uczniów i rodziców o przewidywanych ocenach końcoworocznych zapisane są w Statucie Szkoły.

IV. Sprawdzanie stopnia realizacji wymagań edukacyjnych odbywa się poprzez:

1. Odpowiedzi ustne z bieżącego materiału nauczania

- obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji
- obejmują zagadnienia z zadania domowego
- odbywają się indywidualnie lub grupowo
- nie są zapowiedziane
- na lekcjach powtórzeniowych nauczyciel ma prawo pytać ucznia z całego zakresu materiału obowiązującego na pracy klasowej

- ocenie podlega opanowanie terminologii przedmiotu, stopień opanowania przerobionego materiału, swoboda w umiejętności formułowania wniosków płynących z doświadczeń, umiejętność rozwiązywania problemów biologicznych, umiejętność syntezy, w oparciu o znajomość całego przerobionego materiału
- ocenę wystawia nauczyciel i wpisuje ją do zeszytu przedmiotowego lub kart pracy i dziennika elektronicznego.

2. Odpowiedzi pisemne w formie kartkówek

- obejmują bieżące wiadomości z trzech ostatnich lekcji, bądź z zadania domowego nie są zapowiedziane
- czas pracy zależy od stopnia trudności i ilości zadań
- w przypadku zgłoszenia przed lekcją nie przygotowania, uczeń może odstąpić od pisania kartkówki bez konsekwencji oceny niedostatecznej

3. Odpowiedzi pisemne w formie prac klasowych, sprawdzianów

- obejmują materiał jednego lub dwóch działów tematycznych
- trwają 1 godz. lekcyjną ,
- są zapowiadane z wyprzedzeniem 1 tygodniowym,

Nauczyciel uzgadnia z uczniami termin oraz odnotowuje go w dzienniku lekcyjnym.

W przypadku nieobecności nauczyciela w dniu pracy klasowej, lub niemożliwości wykonania jej w planowanym terminie, praca klasowa przechodzi na następny wolny termin.

- przed każdą pracą pisemną uczniowie są informowani o zakresie materiału, stopniu trudności i kryteriach oceniania z wyprzedzeniem, co najmniej tygodniowym.
- w przypadku stwierdzenia niesamodzielności pracy podczas pracy klasowej, nauczyciel odbiera pracę i wpisuje ocenę niedostateczną (uczeń zalicza ją od nowa w terminie i formie wyznaczonej przez nauczyciela)
- w przypadku niesatysfakcjonującej oceny z pracy klasowej , uczeń może ją poprawić w ciągu całego miesiąca
- poprawa pracy klasowej odbywa się w formie dogodnej dla ucznia (odpowiedź ustna lub pisemna)
- można poprawiać każdą pracę, (za wyjątkiem oceny bardzo dobrej na celującą) a otrzymana z niej ocena jest zawsze wpisywana do dziennika nawet ta gorsza.
- sprawdzone prace pisemne uczeń otrzymuje w okresie do trzech tygodni od daty pisania danej pracy. Nauczyciel omawia je na forum klasy (zalety, rodzaj i częstotliwość popełnianych błędów, forma i komunikatywność, estetyka) oraz wyjaśnia zastrzeżenia dotyczące wystawionych ocen zgłoszone przez uczniów.

- oceny z prac klasowych mają najistotniejszy wpływ na ocenę śródroczną i końcoworoczną
- stopnie z pracy klasowej zapisane są czerwonym długopisem

- **kryteria stosowane podczas pracy pisemnej:**

0% - 39 % - niedostateczny

40%- 49 % - dopuszczający

50%-74 % - dostateczny

75% - 89 % - dobry

90%- 99 %- bardzo dobry

100 % - celujący

- kryteria stosowane podczas poprawy pracy pisemnej:

0% - 39 % - niedostateczny

41%- 49 % - dopuszczający

50%-74% - dostateczny

75% - 89 % - dobry

90%- 100%- bardzo dobry

Ocena celująca jest możliwa do uzyskania tylko w momencie pierwszego terminu pracy klasowej, kartkówki itp.,

4. Posługiwanie się praktycznie książką i innymi środkami edukacyjnymi w rozwiązywaniu zadań problematycznych, zadań maturalnych itp

5. Wykonywanie prac praktycznych (np. doświadczenie, prezentacja multimedialna, film, referat).

6. Obserwacja ucznia w toku jego pracy (np. aktywność, praca na lekcji)

- za udział w lekcji (aktywność) uczeń może otrzymać”+”. Trzy„+” są odpowiednikiem oceny bardzo dobrej.

- za zgłoszony brak przygotowania do lekcji (tj. brak zeszytu, kart pracy, zadania domowego itp), brak pracy na lekcji uczeń otrzymuje „-”. Trzy„-” są odpowiednikiem oceny niedostatecznej.

- „+” uczeń może otrzymać za udział w dyskusji, samodzielne przygotowanie zadań zadanych do realizacji podczas lekcji przez nauczyciela, wykonanie pomocy dydaktycznych, aktywność na lekcji

- pod koniec semestru uczeń może otrzymać ocenę od nauczyciela za całokształt pracy w ciągu całego semestru.

7. Zadania domowe:

- Zazwyczaj mają formę pisemną,
- Jeśli zadanie domowe ma formę referatu, to ocena jest uzależniona od zakresu materiału i sposobu prezentacji
- Oceniane jest syntetyczne ujęcie problemu oraz umiejętność wysuwania wniosków
- Niezgłoszony brak zadania domowego jest odpowiednikiem oceny niedostatecznej.
- W celu zdobycia dodatkowej pozytywnej oceny uczeń w ciągu półrocza może napisać referat, zrobić prezentację multimedialną, film itp. Na prośbę nauczyciela referuje go lub odpowiada na pytania nauczyciela dotyczące danej pracy. Stosowana jest pełna skala ocen.

8. Zeszyt przedmiotowy, karty pracy lub ćwiczenia:

- Prowadzenie zeszytu przedmiotowego lub kart pracy, ćwiczeń jest obowiązkowe,
- Oceniany jest przynajmniej raz w półroczu (wrywkowo)
- Brak zeszytu, kart pracy, ćwiczeń należy zgłosić przed lekcją nauczycielowi.

9. Udział w konkursach, turniejach i olimpiadach

10. Praca w grupie, indywidualna

11. Wymienione powyżej metody sprawdzania osiągnięć są możliwe do realizacji również podczas pracy zdalnej (za wyjątkiem konkursów i olimpiad). W okresie pracy zdalnej nauczyciel może poprosić ucznia o ustny komentarz do przesłanych przez ucznia rozwiązań.

V. Wymagania edukacyjne na poszczególne stopnie:

W ocenianiu stosuje się następujące ogólne kryteria ocen częściowych i klasyfikacyjnych:

Stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

- posiada wiedzę i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia lub pisze prace klasowe i wykonuje inne zadania w 100% poprawnie
- biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych
- korzysta z różnych źródeł wiedzy
- terminowo realizuje zadania,
- lub osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych na szczeblu okręgowym i wyższym lub posiada inne porównywalne osiągnięcia

Stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określonych programem nauczania
- sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami i rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte programem nauczania
- potrafi zastosować nową poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

Stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował w pełni wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania
- ma minimalne braki w wiadomościach, które jest w stanie samodzielnie uzupełnić
- poprawnie potrafi zastosować wiadomości, rozwiązywać samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

Stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w stopniu pozwalającym mu na zrozumienie najważniejszych zagadnień
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne przy pomocy nauczyciela

Stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:

- ma duże braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania, ale braki te można usunąć w dłuższym czasie
- rozwiązuje typowe zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim stopniu trudności przy pomocy nauczyciela

Stopień niedostateczny otrzymuje uczeń , który:

-nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania na poziomie koniecznym, braki są na tyle duże , że nie rokują nadziei na ich usunięcie nawet przy pomocy nauczyciela

VI. Uzyskanie wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych

1. Na 2 tygodnie przed klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej, nauczyciel prowadzący zajęcia edukacyjne zobowiązany jest do ustnego poinformowania ucznia o przewidywanych dla niego rocznych ocenach klasyfikacyjnych. Oceny te odnotowuje w dzienniku lekcyjnym z opisem kolumny „ocena przewidywana”.

2. O przewidywanej rocznej ocenie niedostatecznej uczeń i jego rodzice (prawni opiekunowie) informowani są najpóźniej na 2 tygodnie przed terminem klasyfikacyjnego posiedzenia rady pedagogicznej.

3. Ustalona przez nauczyciela roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych jest ostateczna, z zastrzeżeniem § 59ust.1 Statutu Szkoły.

4. Ustalona przez nauczyciela niedostateczna roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych może być zmieniona w wyniku:

⑩ sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń, jeżeli roczna ocena klasyfikacyjna z zajęć edukacyjnych została ustalona niezgodnie z przepisami prawa dotyczącymi trybu ustalania tej oceny,

⑩ sprawdzianu wiadomości i umiejętności, do którego przystępuje uczeń wnoszący o podwyższenie przewidywanej oceny, jeżeli ocena przewidywana nie satysfakcjonuje go,

⑩ egzaminu klasyfikacyjnego,

⑩ egzaminu poprawkowego.

5. Uczeń promowany warunkowo zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy i umiejętności objętych nauczaniem w sposób ustalony z nauczycielem uczącym danych zajęć edukacyjnych.

6. Szczegółowe warunki i tryb przystępowania do sprawdzianów, egzaminu klasyfikacyjnego i egzaminu poprawkowego określa Statut Zespołu Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza St. Pasierba w Tczewie.

VII. Zasady i kryteria oceniania obowiązujące na sprawdzianach wiadomości i umiejętności, egzaminie klasyfikacyjnym oraz egzaminie poprawkowym przeprowadzanych w celu ustalenia rocznej oceny klasyfikacyjnej

- Zdający otrzymuje zakres materiału obowiązujący na sprawdzian, egzamin klasyfikacyjny, egzamin poprawkowy obejmujący wymagania edukacyjne z danego poziomu edukacyjnego.
- Egzamin z zajęć edukacyjnych ma formę:
  - pisemną - (45 min.),
  - ustną - (20 min. na przygotowanie i 20 min. na odpowiedź).
- Stopnie i punktacja:
  - 100% - celujący
  - 90–99% – bardzo dobry
  - 75–89% – dobry
  - 60–74% – dostateczny
  - 40–59% – dopuszczający
  - 0-39% – niedostateczny

VIII. Zasady pracy z uczniem promowanym warunkowo :

Uczeń promowany warunkowo z zobowiązany jest do uzupełnienia wiedzy i umiejętności objętych nauczaniem w sposób ustalony z nauczycielem uczącym danych zajęć edukacyjnych.

IX. Postanowienia końcowe

- Pozostałe kwestie nieujęte w PSO z biologii reguluje Statut Szkoły oraz obowiązujące przepisy prawa oświatowego.
- PSO podlega ewaluacji.